

A Bertalan-evangélium

I. A Krisztus Urunk passiója előtti időben egyszer mind összegyűltek az apostolok. Akkor megkérdezték őt, és kérték: „Urunk, nyilatkoztasd ki nekünk a menny titkait!” Jézus azonban így felelt: „Amíg le nem vettem ezt a hústestet, semmit sem tudok közölni veletek.” Miután azonban szenvedett és feltámadott, rátekintettek, és nem merték őt megkérdezni az összes apostolok, mivel a külalakja nem olyan volt, amilyen korábban volt, hanem kinyilatkoztatta istenségének teljességét. Bertalan azonban odalépett hozzá, és így szólt: „Uram, beszélni szeretnék veled!” Jézus ezt válaszolta: „Legkedvesebb Bertalan, tudom, mit akarsz mondani. Kérdezz tehát, és mindenre válaszolni fogok, amit kívánsz. Még azt is közölni fogom, amit nem hozol szóba.” Akkor így szólt hozzá Bertalan: „Uram, amikor elmentél, hogy keresztre feszítesd magad, távolról követtelek, és láttam, hogy eltűntél a keresztről; csak a hangodat hallottam az alvilágban, és azt, ahogyan ott hirtelen hatalmas jajgatás és fogcsikorgatás kezdődött. Add tudtul nekem, Uram, hová mentél a keresztről!” Jézus akkor így felelt: „Áldott vagy, Bertalan, kedvesem, mivel szemlélted ezt a titkot. És most mindent közölni fogok veled, ami iránt érdeklődsz nálam. Tudniillik amikor eltűntem a keresztről, akkor az alvilágba mentem, hogy kivezessek onnan Ádámot és minden pátriárkát, Ábrahámot, Izsákot és Jákobot. Mihály arkangyal szólított fel engem erre. Amikor tehát angyalaimmal leszálltam az alvilágba, hogy szétzúzzam a vasreteszeket, és feltörjem az alvilág kapuit, így szólt Hádesz az Ördöghöz: ‘Látom, hogy Isten leszállt a földre.’ És az angyalok így kiáltottak a hatalom birtokosainak: ‘Nyissátok meg, fejedelmek, kapuitokat, mert a dicsőség királya leszállt az alvilágba!’ Erre Hádesz azt kérdezte: ‘Ki a dicsőség királya, aki leszállt hozzánk?’ Amikor ezután lementem 500 lépcsőt, Hádesz erősen remegni kezdett, és így szólt: ‘Azt hiszem, Isten szállt le. Előtte jár hatalmas lélegzete. Nem tudom fölvenni vele a versenyt.’ Az Ördög azonban így szólt hozzá: ‘Ne add meg magad, hanem szedd össze erődöt! Isten nem szállt le.’ Amikor azonban másodszor mentem le 500 lépcsőt, így kiáltottak az erős angyalok: ‘Nyíljatok meg, fejedelmetek kapui! Táruljatok föl, kapuszárnyak! Mert nézzétek: A dicsőség királya szállt le!’ És ismét szólt

Hádesz: 'Jaj nekem! Isten lélegzetét érzem! És te azt mondom: Isten nem szállt le a földre!' Belzebub így válaszolt: 'Mít félsz? Ez egy próféta, és te az állítod, hogy Isten. A próféta egyenlővé tette magát Istennel. El fogjuk venni őt, és azokhoz társítjuk, akik azt hiszik, hogy felhágnak a mennybe.' És Hádesz így szólt: 'Melyik próféta az? Közöld velem! Hénoch az, aki igazságosságról ír? De Isten nem engedélyezte neki, hogy a 6000 év vége előtt lejjön a földre. Azt mondom, hogy Illés az, a bosszúálló? De ő nem jön le a vég bekövetkezése előtt. Mit tegyek, mivel Istentől van ez a romlás? Hiszen már itt van a végünk. Mert kezemben van az évek száma.' Amikor azonban az Ördög fölismerte, hogy az Atya Szava jött le a földre, így szólt: 'Ne félj, Hádesz! Megszilárdítjuk a kapukat, és megerősítjük reteszeinket. Mert maga Isten nem jön le a földre.' És a Hádesz így szólt: 'Hová rejtőzzünk Isten, a nagy király színe előtt? Hagyj, és ne ellenkezzél! Mert előttem lettem megteremtve.' Akkor aztán szétzúzták az érckapukat, és ő széttörte a vasreteszeket. Én pedig beléptem, megragadtam őt, és megvertem száz ütéssel, és megkötöttem megbonthatatlan bilincsekkel. És kivezettem minden pátriárkát, és ismét a kereszthez mentem."

És Bertalan így szólt hozzá: „Uram, láttam, amint ismét a kereszten függél, és minden halott feltámadt, és imádott téged. Közöld velem, Uram, ki volt az, akit az angyalok karjukon hoztak, az a túl nagy ember? És mit mondtál neki, hogy olyan súlyosan felsóhajtott?” „Az Ádám volt, az elsőként teremtett [ember], akinek kedvéért lejöttem a mennyből a földre. És ezt mondtam neki: A te kedvéért és gyermekeid kedvéért feszítettem magam keresztre. És amikor ezt meghallotta, felsóhajtott, és így szólt: 'Így kegyeskedtél tenni, Uram!'"

Ismét szólt Bertalan: „Azt is láttam, Uram, hogyan szálltak fel az angyalok Ádám előtt, és hogyan kezdtek dicsőítő énekbe! Az egyik angyal azonban, aki nagyobb volt a többinél, nem akart felszállni. Tüzes kard volt a kezében, és rád nézett. És minden angyal kérte, hogy szálljon fel velük, ő azonban nem akart. Amikor azonban te megparancsoltad neki, láttam, hogy olyan láng jött elő a kezéből, amely egészen Jeruzsálem városáig ért.” És Jézus így szólt hozzá: „Áldott vagy, Bertalan, kedvesem, mivel láttad ezeket a titkokat. Ez egyike volt a bosszú angyalainak, egyike azoknak, akik Atyám trónusa előtt állnak. Ezt az angyalt küldte el hozzám. És ezért nem akart felszállni, ugyanis meg akarta

semmisíteni a világ hatalmát. Amikor azonban megparancsoltam neki, hogy menjen föl, láng jött ki a kezéből, és miután szétszakította a templom függönyét, két részre osztotta azt, a szenvedés tanúságául Izrael fiainak, mivel megfeszítettek engem.”

És amikor ezt mondta, így szólt az apostolokhoz: „Várjatok rám ezen a helyen; mert ma áldozatot mutatnak be a Paradicsomban, hogy megérkezésem után elfogadjam azt.” Bertalan azonban így szólt hozzá: „Uram, miféle áldozat ez a Paradicsomban?” Jézus így felelt: „Az igazak lelke, miután elhagyta a testet, a Paradicsomba megy, és ha én nem megyek, nem nyernek ott bebocsátást.” Erre Bertalan megkérdezte: „Uram, hány lélek hagyja el naponta a világot?” Jézus így válaszolt: „Harmincezer.” Bertalan ismét megkérdezte: „Uram, amikor köztünk éltél, akkor is fogadtad az áldozatokat a Paradicsomban?” Jézus így felelt: „Bizony, mondom neked, kedvesem, akkor is az Atya jobbján ültem, amikor közöttetek tanítottam, és fogadtam az áldozatokat a Paradicsomban.” Bertalan így szólt: „Uram, ha naponta 30 000 lélek hagyja el a világot, hányan találják meg a bejáratot a Paradicsomba?” Jézus így felelt: „Csak hárman.” Bertalan tovább kérdezte: „Uram, hány lélek születik nap mint nap a világon?” Jézus így felelt: „Csak eggyel több, mint ahány elhagyja a világot.” Ezt mondván, békét adott [kívánt?] nekik, és eltűnt a szemük előtt.

II. Az apostolok együtt voltak Máriával a Chritir nevű helyen. Akkor Bertalan odalépett Péterhez, Andrásához és Jánoshoz, és ezt mondta nekik: „Kérdezzük meg Máriát, a kegyelembe fogadottat, hogyan foganta a Felfoghatatlant, avagy hogyan hordozta a Hordozhatatlant, vagy hogyan szült ekkora nagyságot!” Ők azonban húzódoztak attól, hogy megkérdezzék. Akkor Bertalan így szólt Péterhez: „Péter atya, te mint legfőbb lépj oda hozzá, és kérdezd meg!” Péter azonban Jánoshoz fordult: „Te szűzi tanítvány vagy, és feddhetetlen, rajtad a sor, hogy megkérdezd.” De mivel mindannyian húzódoztak, és latolgatták a dolgot, Bertalan derűs arccal odalépett hozzá [Máriához], és így szólt: „Te, Kegyelembe fogadott, a Magasságbeli sátra, Szeplőtelen, mi, apostolok valamennyien kérdünk téged, de engem küldtek hozzád. Mondd meg nekünk, hogyan fogantad a Felfoghatatlant, avagy hogyan hordoztad a Hordozhatatlant, vagy hogyan szültél ekkora nagyságot!” Mária pedig így felelt: „Ne kérdezzétek tőlem ezt a titkot! Ha

elkezdtek erről beszélni nektek, tűz jön ki a számból, és fölemésztí az egész földet.” Ők azonban még nyomatékosabban kérdezték. És mivel [Mária] nem akarta megtagadni, hogy meghallgassa őket, így szólt: „Álljunk fel imádsághoz!” És az apostolok Mária mögé álltak. Akkor így szólt Péterhez: „Péter, legfőbb apostol, legerősebb oszlop, te mögöttem állsz? Nem azt mondta-e a mi Urunk: A férfi feje Krisztus, de az asszonyé a férfi? Tehát álljatok elém, hogy imádkozzunk!” Ők azonban azt mondták neki: „Bened üttötte föl sátrát az Úr, és kegyesen megengedte, hogy te vedd körül. Tehát [most] nálunk jobban fel vagy hatalmazva, hogy átvedd az imádságot.” Ő azonban azt felelte nekik: „Szememet a hegyekre emeltem, onnan jön segítség nekem! Tehát ti vagytok a hegyek, és nektek kell imádkoznotok.” Erre föl az apostolok [így szóltak] hozzá: „Neked mint a mennyei király anyjának kell imádkoznod.” És Mária [így szólt] hozzájuk: „A ti képetekre alkotta meg Isten a verebeket, és kiküldte őket a világ négy sarkába.” Ők azonban azt válaszolták neki: „Ő, akit a hét menny sem képes befogadni, kegyesen megengedte, hogy te vedd körül.”

Akkor Mária eléjük állt, az égre emelte kezét, és így kezdett imádkozni: „Ó mérhetetlenül nagy és végtelenül bölcs Isten, az éonok királya, Leírhatatlan, Kimondhatatlan, aki szavaddal teremtetted az egek tágasságát, és harmonikus rendbe illesztetted az égboltozatot, aki alakot adtál a rendezetlen anyagnak, és összefogásra bírtad, ami szétválasztott volt, aki a sötétség homályát elválasztottad a világosságtól, a vizeket kiárasztottad ugyanannak a forrásnak a mélyéből, amelytől az éteri lények remegnek és a földi teremtmények félnek, aki megszilárdítottad a földet, és nem akartad, hogy elpusztuljon – gazdagon nyújtván a földnek az esőt, és így gondoskodván mindenek táplálékáról, te, az Atya örök Logosza! Hét ég sem volt képes Téged befogadni, nekem azonban – anélkül hogy fájdalmat okoztál volna nekem – kegyes voltál megengedni, hogy átfogjalak, te, aki az Atya tökéletes Logosza vagy, aki által minden teremtetett. Dicsőítsd meg szerfölött fenséges nevedet, és add, hogy szent apostolaid előtt beszéljek!”

És miután befejezte az imádságot, így kezdett beszélni hozzájuk: „Üljünk le a földre! Jöjj, Péter, legfőbb apostol, ülj a jobбомra, és tedd a bal kezedet a hónom alá! És te, András, tedd ugyanezt bal felől! Te pedig, szűzi János, tartsd a keblemet! És te, Bertalan, szorítsd térdedet a vállamhoz, és nyomd össze a hátamat, hogy amikor beszélni

kezdek, ne essenek szét a tagjaim!”

És amikor megtették ezt, elkezdte: „Amikor Isten templomában időztem, és egy angyal kezéből megkaptam étellemet, egy napon megjelent nekem valaki angyalalakban; arca azonban leírhatatlan volt, és kezében nem volt sem kenyér, sem pohár, mint annál az angyalnál, aki addig járt hozzám. És rögtön szétszakadt a templom függönye, és hatalmas földrengés következett be, és lerogytam a földre, mivel nem tudtam elviselni a látványát. Ő azonban megragadott a kezével, és talpra állított. És fölnéztem az égre; ekkor harmatfelhő borította be arcomat, és a fejemtől a lábamig benedvesített, majd ő letörölte a köntösével. Azután így szólt hozzám: ‘Légy üdvözölve, te Kegyelembe fogadott, te Kiválasztott edény!’ És aztán megkopogtatta köntöse jobb oldalát, és egy hatalmas nagy kenyér jött elő; ezt a templom oltárára helyezte, először ő maga evett belőle, majd nekem is adott belőle. És ismét kopogtatott, ezúttal köntöse bal oldalán, odanéztem, és borral megtöltött poharat láttam. A templom oltárára helyezte, először ő maga ivott belőle, majd nekem is adott innom. És odanéztem, és láttam, hogy a kenyérből semmi sem hiányzik, és a pohár ugyanúgy tele volt, mint előzőleg. Akkor így szólt: ‘Még három év, akkor elküldöm Logoszomat, és te fogod foganni a fiamat, és általa megmenekül majd az egész világ. És te hozod majd a világnak az üdvösséget. Béke legyen veled, te Kegyelembe fogadott, és az én békém veled lesz örökké!’ És miután ezeket mondta, eltűnt a szemem elől, és a templom olyan volt, mint annak előtte.”

Amikor ezt mondta, tűz jött ki a szájából, és a világ azon volt, hogy elég. Ekkor sietős léptekkel odajárult Jézus, és így szólt Máriához: „Ne beszélj tovább, különben ma elpusztul az egész teremtésem!” És félelem fogta el az apostolokat, hogy Isten talán haragszik rájuk.

III. És fölment velük Mauria hegyére, és közéjük ült. Ők azonban húzódoztak attól, hogy megkérdezzék, mivel féltek. Akkor Jézus beszélni kezdett, és így szólt: „Kérdezzetek tőlem, amit akartok, hogy taníthassalak, és látóvá tehesselek titeket! Mert még hét nap, azután fölmegek Atyámhoz, és ebben az alakban már nem kerülök a szemetek elé.” Ők azonban habozva szóltak hozzá: „Urunk, mutasd meg nekünk a mélységet, amint megígérted nekünk!” Ő így válaszolt: „Nem jó számotokra a mélységet

látni! De ha akarjátok, megtartom az ígéretemet. Jöjjetek, kövessetek, és nézzétek!” És arra a helyre vezette őket, amelyet Kerubimnak hívnak, vagyis az Igazság helyének.” És intett a Nyugat angyalainak. És a föld föltekерődött, mint egy papirusztekercs, és feltárult szemük előtt a mélység. És amikor az apostolok látták, arcra borultak. Jézus azonban így szólt hozzájuk: „Nem megmondtam nektek, hogy nem jó számotokra a mélységet látni?” És ismét intett az angyaloknak, és el lett takarva a mélység.

IV. És fogta, és az Olajfák hegyére vezette őket. Péter azonban így szólt Máriához: „Kegyelembe fogadott, kérd az Urat, hogy közöljön velünk mindent, ami a mennyben van! És Mária így válaszolt Péternek: „Te fölül megfaragott szikla, nem terád építette az Úr az ő egyházát? Neked kell hát először odamenned, és megkérdezned őt.” Péter ismét: „Te a magasságos Isten sátrává lettél teremtve. Kérdezd te őt!” Mária viszont: „Te vagy Ádám képmása. Nem ő lett-e először teremtve, és csak azután Éva? Nézd a Napot! Ádám módjára ragyog. Nézd a Holdat! Tele van szennyel, mivel Éva áthágta a parancsot. Isten ugyanis Ádámot keletre helyezte, Évát azonban nyugatra, és megparancsolta a két világítótestnek, világítsanak mindkettőjüknek, úgyhogy tüzes szekerevel a Napnak Ádám számára kellett világítania keleten, a Holdnak pedig Éva számára kellett tejes fényt adnia nyugaton. [Éva] azonban beszennyezte az Úr parancsát, ezért a Hold piszkos lett, és fénye nem ragyog. Mivel tehát te Ádám képmása vagy, rajtad van a kérdés sora. Bennem azonban lakást vett az Úr, hogy helyreállítsam az asszonyok méltóságát.”

Amikor aztán felértek a hegy csúcsára, az Úr egy kis időre elszakadt tőlük. Akkor Péter így szólt Máriához: „Te jóvátetted Éva ballépését azzal, hogy örömmre változtattad szégyenét, tehát rajtad a kérdés sora.” Amikor azonban Jézus újból megjelent, Bertalan így szólt hozzá: „Uram, mutasd meg nekünk az emberek ellenségét, hogy lássuk, miféle, avagy mi az ő műve, vagy honnan származik ő, vagy micsoda hatalma van, hogy még téged sem kímélt, hanem felfeszítettet a keresztre!” Akkor Jézus ránézett, és így szólt: „Ó vakmerő szív! Az iránt kérdezősködsz, amit nem vagy képes szemlélni.” Bertalan pedig megrettent. Leborult Jézus lábához, és így kezdett beszélni: „Soha ki nem alvó világítótest, Urunk Jézus Krisztus, Örökkévaló, te, aki az egész világ számára kegyelmet

adományoztál azoknak, akik szeretnek téged, és örök világosságot ajándékoztál azzal, hogy megjelentél a földön, te, aki az Atya parancsára lemondta odafönti létéről, és beteljesítetted művedet, te, aki örömmel változtattad Ádám levertségét, és kegyes arccal legyőzted Éva szomorúságát azáltal, hogy megszületted a szűz anyától, ne haragudj rám, és jogosíts fel a kérdésre!” Amikor így szólt, Jézus fölemelte őt, és megkérdezte: „Akarod-e látni az emberek ellenségét, Bertalan? Mondom neked, hogy ha meglátod, nemcsak te, hanem veled együtt Mária és az apostolok is arca fognak borulni, és olyanok lesztek, mint a holtak.” De mindnyájan kijelentették neki: „Urunk, látni akarjuk!”

És levezette őket az Olajfák hegyéről, megfenyegette az alvilág angyalait, és intett Mihálynak, fújja meg hatalmas harsonáját az ég magasában. Ekkor megrendült a föld, és följött Beliár; 660 angyal tartotta, és tüzes láncokkal volt megkötözve. 1600 könyök magas volt, és 40 könyök széles. Arca olyan volt, mint a tüzes villám, szemei pedig, mint a szikrák, orrikaiból bűzös füst áradt. Szája olyan volt, mint egy sziklahasadék, és egyetlen szárnya 80 könyök hosszú volt. Mihelyt meglátták őt az apostolok, a földre esve arca borultak, és olyanok lettek, mint a holtak. Jézus azonban odalépett, talpra állította az apostolokat, és az erő lelkét adta nekik. Akkor így szólt Bertalanhoz: „Lépj oda hozzá, Bertalan, és tedd lábadat a nyakára; akkor majd megmondja neked, mi az ő műve, és hogyan csapja be az embereket!” Jézus azonban távol állt meg az apostolokkal. És Bertalan emelt hangon szólt: „Ó anyaöl, tágasabb, mint egy város! Ó anyaöl, szélesebb, mint az égi terek! Ó anyaöl, aki körülvetted azt, akit a hét ég nem volt képes befogadni! Te fájdalom nélkül befogadtad, és kebleden tartottad őt, aki a legkisebbé változtatta lényét! Ó anyaöl, aki a testbe rejtve megszületted a messzire látszó Krisztust! Ó anyaöl, amely tágasabbá váltál, mint az egész teremtés!” És így szólt Bertalan, félelemmel eltelve: „Uram, Jézus, add nekem köntösöd egyik csücskét, hogy merjek odamenni hozzá!” Jézus ezt válaszolta neki: „Nem kaphatod meg köntösöm egyetlen csücskét sem, mert köntösöm már nem ugyanaz, amelyet keresztre feszítetésem előtt viseltem.” Erre Bertalan: „Félek, Uram, hogy amint angyalaidat sem kímélte, engem is el fog nyelni!” Jézus ezt válaszolta: „Nem az én szavam és Atyám terve szerint lett teremtve a Mindenség? Még Salamonnak is alá voltak vetve a szellemek. Menj tehát, mivel az én nevében vagy felszólítva, és kérdezd meg tőle, amit akarsz!”

Akkor Bertalan odament, a nyakára lépett, és arcát egészen a füléig a földre taszította. És Bertalan megkérdezte tőle: „Mondd meg nekem, ki vagy, és hogyan hívnak!” Az így válaszolt: „Könnyíts egy kicsit a helyzetemen, és akkor megmondom neked, ki vagyok, és hogyan jutottam ebbe az állapotba, és miben áll az én művem, és milyen nagy a hatalmam.” Bertalan könnyítést engedélyezett neki, és felszólította: „Mondj el mindent, amit műveltél, és művelsz!” Beliár válaszolt, és ezt mondta: „Ha meg akarod tudni a nevemet: először Sátánaélnak hívtak, ami azt jelenti, ‘Isten angyala’. Amikor azonban elvettem Isten képmását, [azután] Sátánnak hívtak, ami azt jelenti, ‘Pokol angyala.’” Bertalan ismét felszólította: „Tárj föl nekem mindent, és semmit se rejts el előlem!” Ő azonban azt felelte: „Esküszöm neked Isten hatalmas dicsőségére, hogy még akarnám, akkor sem rejthetnék el előled semmit; mert mellettem áll az, aki képes meggyőzni engem. Ha ugyanis lenne rá hatalmam, akkor tönkretennélek titeket, ahogyan egyet közületek romlásba taszítottam. Első angyalként lettem teremtvé. Mert amikor Isten az eget alkotta, vett egy maroknyi tüzet, és elsőként engem alkotott meg, másodikként Mihályt, a felső seregek vezérét, harmadikként Gábrielt, negyedikként Urielt, Rafaelet az ötödik helyen, s a hatodikon Nátánaélt és további 6000 angyalt, akiknek a nevét nem tudom megnevezni. Léteznek Isten vesszőhordozói, és ezek megkorbácsolnak engem naponta hétszer, és éjjelente hétszer, és mindenben megakadályoznak engem, és szétszaggatják egész hatalmamot. Ezek a bosszú angyalai, aki Isten trónja mellett állnak. Mindezek az elsőként teremtett angyalok közé tartoznak. Utánuk lett teremtvé az angyalok egész teljessége: 100 miriád az első ég számára, és ugyanennyi a második, a harmadik, a negyedik, az ötödik, hatodik és hetedik ég számára. A hét égen kívül húzódik az első szféra, az égbolt, és ott időznek azok az angyali hatalmak, amelyek az emberekre hatnak. Létezik négy olyan angyal is, akik a szelekre helyeztettek. Az egyik Boreásznak parancsol; Chairumnak hívják, tüzes bot van a kezében, és korlátok közé szorítja a nagy nedvességet, amely fölött ez a szél rendelkezik, hogy a föld ne száradjon ki. És azt az angyalt, aki Aparktiasznak parancsol, Oerthának hívják; égő fáklya van a kezében, és odatartja hozzá és az oldalaihoz, és így melegíti fel fagyosságát, hogy ne legyen képes megfagyasztani a földet. És a déli szél angyalát Kerkuthának hívják, és ő megtöri annak féktelenségét, hogy ne rendítse meg a földet. És azt az angyalt, aki a délnyugati szél fölé

helyeztetett, Naouthának hívják; jégbot van a kezében, s szájára teszi azt, és így oltja el a szájából jövő tüzet; és ha ez az angyal nem oltaná el a szájánál, felgyújtaná az egész világot. És egy további angyal parancsol a tengernek; megvadítja a hullámok segítségével. Többet nem mondok neked; mert aki mellettem áll, nem tűri.”

Akkor megkérdezte tőle Bertalan: „Hogyan fenyíted meg az emberi lelkeket?” Beliár így felelt: „Ecseteljem neked a képmutatók, a rágalmazók, a bohócok, a kapzsik, a házasságtörők, a varázslók, a jósok megfenyítését, és azokét, akik hisznek bennünk, és mindazokét, akiknek a sarkában járok?” Bertalan kijelentette neki: „Azt kívánom, hogy fogd rövidre.” És ő összezárta fogait, és feljött egy kerék a mélységből, amely tüzet sugárzó, barázdált karddal volt felszerelve. És megkérdeztem tőle: „Miféle kard ez?” Azt válaszolta: „Ez a dőzsölők számára készített kard. Ebbe a barázdába fektetik őket, mivel dőzsölésükben minden bűnre hajlanak. A második barázdába kerülnek a rágalmazók és a többiek, akiknek mesterkedéseimmel gáncsot vetek.” Erre Bertalan: „Saját magad teszed ezt?” Sátán így válaszolt: „Ha személyesen kimehetnék, az egész világot három nap alatt romlásba taszítanám, de sem nekem, sem a 600 egyikének sincs kimenője. Más, ügyes szolgálaink vannak, akiknek megbízást adunk. Felszereljük őket egy kampókban gazdag horoggal, és vadászni küldjük őket, és ők fognak nekünk emberi lelkeket oly módon, hogy változatos csábítások édességével tévútra vezetik őket, éspedig: iszákossággal, hahotázással, rágalmazással, képmutatással, élvezetekkel, paráználkodással és kincseskamrájuk egyéb eszközeivel, amelyek elgyengítik az embereket. Megnevezem a többi angyalnevet is: A jégeső angyalát Mermeothnak hívják; fején tartja a jégesőt, szolgálaim könyörögnek neki, és oda küldik, ahová akarják. És más angyalok irányítják a havat, ismét mások a mennydörgést, ismét mások a villámlást, és ha egy szellem ki akar menni tőlünk, akár a szárazföldre, akár a vízre, akkor ezek az angyalok tüzes köveket küldenek ki, és lángba borítják tagjainkat.” Akkor így szólt Bertalan: „Némulj el, mélység sárkánya!” Beliár azonban azt mondta: „Még sok mindent fogok közölni veled az angyalokról. Akik sietve bejárják az égi és földi területeket, a következők: Mermeoth, Onomatath, Duth, Melioth, Charuth, Graphatasz, Hoethra, Nephonosz és Chalkatura. Együtt repülnek át az égi, a földi és a földalatti területeken...” Bertalan félbeszakította, és így szólt: „Némulj el, és ájulj el, hogy Uramhoz esedezhessem!”

És Bertalan arcra borult, földet szórt a fejére, és imígyen szólt: „Uram, Jézus Krisztus, nagy és dicsőséges név! Az angyalok minden kórusa dicsér téged, Uram; én is, a méltatlan ajkú, dicsérlek téged, Uram. Hallgass meg engem, szolgálodat, és amint elhívtál engem a vámházból, és nem tűrted, hogy mindvégig megmaradjak addigi életmódomban, úgy hallgass meg, Uram, Jézus Krisztus, és könyörülj a bűnösökön!” Miután így imádkozott, azt mondta neki az Úr: „Állj fel, fordulj a sóhajtozók felé! A többit majd megjelentem neked.”

És Bertalan fölemelte a Sátánt, és így szólt hozzá: „Menj a helyedre angyalaiddal együtt, az Úr pedig irgalmas egész világhoz!” Az Ördög azonban azt mondta: „Hadd meséljem még el neked, hogyan vettettem ide, és hogyan teremtette Isten az embert! Keresztül-kasul vándoroltam a világon, amikor Isten így szólt Mihályhoz: ‘Hozz nekem földet a világ négy sarkából, és vizet a Paradicsom négy folyójából!’ És amikor Mihály odavitte neki, megalkotta keleten Ádámot, oly módon, hogy alakot adott az alakatlan földnek, inakat és ereket feszített rá, és az egészet harmonikusan egybeillesztette. És tiszteletet adott neki önmaga miatt, mivel a képmása volt. Mihály is imádta őt. Amikor pedig eljöttem a világ végéről, Mihály így szólt hozzám: ‘Imádd Isten képmását, amelyet saját képére teremtett!’ Én azonban kijelentettem: ‘Én tűz vagyok a tűzből, első angyalként lettem teremtve, és most az agyagot és anyagot imádjam?’ Akkor azt mondta nekem Mihály: ‘Imádd, nehogy Isten megharagudjon rád!’ Én azt feleltem: ‘Isten nem fog megharagudni rám, de én az ő trónjával szemben fogom felállítani trónomat, és olyan leszek, mint ő.’ Akkor Isten megharagudott rám, és miután kinyitatta az ég kijáratait, letaszított. Amikor lezuhantam, megkérdezte azt a 600 angyalt, aki alárendeltem volt, akarják-e imádni Ádámot. Azt felelték: ‘Ahogyan vezérünket láttuk cselekedni, mi sem imádjuk azt, aki kisebb nálunk.’ Miután lezuhantunk a földre, negyven éven át mély álomban fekvünk, és amikor egyszer a Nap hétszer világosabban fénylett, felébredtem. És amikor körülnéztem, láttam, hogy 600 alárendeltem mély álomban van. És fölébresztettem fiamat, Szálpszánt, és megtanácskoztam vele, hogyan csaphatnám be az embert, aki miatt kivetettek a mennyből. És a következőt gondoltam ki. Kézbevettem egy csészét, és belesöpörtem az izzadságot a mellemről és a hónom alól, és megmosdottam abban a vízforrásban, amelyből a négy folyó előjön. És Éva ivott belőle, és vágy fogta el.

Ha nem ivott volna abból a vízből, nem tudtam volna becsapni.”

Ekkor Bertalan megparancsolta neki, hogy menjen a Hádészbe. Ő maga pedig Jézushoz ment, a lábához borult, és könnyek között így kezdett beszélni: „Abba, Atyám, számunkra Kifürkészhetetlen, az Atya Logosza, akit hét ég sem tudott befogadni, aki azonban kegyesen megengedted, hogy a Szűz testének belseje könnyen és fájdalom nélkül körülvegyen, anélkül hogy a Szűz észrevette volna, hogy téged hordoz, miközben te szándékosan megfelelően meghagytad, hogyan történjék minden, te, aki megadod mindennapi kenyerünket anélkül, hogy kérnénk! Te, aki töviskoronát viseltél, hogy nekünk, bűnbánó bűnösöknek értékes mennyei koronát szerezzél, te, aki hagytad, hogy keresztre feszítsenek, és epével meg ecettel itassanak, hogy az összetöretés borával itass minket, és lándzsával veretted át az oldaladat, hogy testeddel és véreddel lakass jól minket! Te, aki nevet adtál a négy folyónak, az elsőnek a Phison nevet ama hit miatt, amelyet földi megjelenésed után hirdettél, a másodiknak a Geon nevet, mivel az ember földből alkottatott, a harmadiknak a Tigris nevet, hogy ezzel az egy lényeg mennyei háromságát juttasd eszünkbe, és a negyediknek az Eufrátesz nevet, mivel a földre jöveteleddel minden lelket megörvendeztetted halhatatlanságának hírével! Istenem, nagy Atya és Király, mentsd meg, Uram, a bűnösöket!”

Amikor Bertalan elmondta ezt az imát, Jézus így szólt hozzá: „Bertalan, az Atya Krisztusnak nevezett engem, hogy leszálljak a földre, és mindenkit, aki hozzám jön, megkenjek az élet olajával. Jézusnak pedig azért nevezett, hogy a tudatlanok minden bűnét orvosoljam, és Isten igazságát ajándékozzam az embereknek.” És ismét szólt Bertalan: „Uram, feltárjam-e minden embernek ezeket a titkokat?” Jézus azt felelte neki: „Bertalan, kedvesem, bízd rá mindazokra, akik hívók, és akik meg tudják tartani maguknak! Vannak ugyanis olyanok, akik méltók rá, és vannak mások, akikre nem szabad rábízni; vannak ugyanis hencegők, részegesek, gőgösek, irgalmatlanok, bálványimádók, fajtalanságra csábítók, rágalmazók, hazugságok tanítói és az Ördög minden művének cselekvői, és ezért nem méltók arra, hogy ilyesmit bízzanak rájuk. E dolgokat ugyanis azok miatt is titokban kell tartani, akik nem képesek felfogni őket. Ami tehát ezt illeti, kedvesem, megmondtam neked, hogy boldog vagy, és egész lelki rokonságod is, mivel rátok bízatik ez a hír, mivel mindazok, akik megértik, mindent meg

fognak kapni ítéletem minden idején, amit akarnak.”

Akkoriban én, Bertalan, mindezt a szívembe írtam, megragadtam az emberek barátjának kezét, és ujjongva így kezdtem beszélni: „Dicsőség neked, Úr Jézus Krisztus, aki mindenkinek odaajándékozod kegyelmedet, amelyet mi mindnyájan megtapasztaltunk, alleluja! Dicsőség neked, Uram, te vagy a bűnösök élete! Dicsőség neked, Uram, aki által a halál megsemmisült! Dicsőség neked, Uram, te vagy az igazságosság kincse! Istenként dicsérünk téged!” És amikor Bertalan így beszélt, Jézus levette a köpenyét, levette az oráriumot Bertalan nyakáról, és ujjongva beszélni kezdett: „Jó vagyok hozzátok, alleluja! Szelíd és barátságos vagyok hozzátok, alleluja! Dicsőség neked, Uram! Mert mindenkinek odaajándékozom magam, aki akar engem, alleluja! Dicsőség neked, Uram, mindörökké! Ámen, alleluja!” És amikor befejezte, az apostolok megcsókolták őt, és ő a szeretet békéjét adta nekik.

V. Bertalan így szólt hozzá: „Világosíts fel minket, Uram, hogy melyik bűn súlyosabb minden más bűnnél!” Akkor Jézus így felelt: „Bizony, mondom neked, hogy minden más bűnnél súlyosabb a képmutatás és a rágalmazás. Mert az ilyenek miatt mondta a próféta a zsoltárban: ‘Az istentelenek nem állnak meg az ítéleten, sem a bűnösök az igazak gyülekezetében.’ Éppily kevésbé fognak megállni az istentelenek Atyám ítéletén. Bizony, bizony, mondom nektek, hogy minden embernek minden bűn megbocsáttatik majd, de a szent Lélek elleni bűn nem fog megbocsáttatni.” Erre Bertalan: „Miben áll a szent Lélek elleni bűn?” Jézus így válaszolt: „Mindaz, aki rendeletet bocsát ki minden olyan ember ellen, aki Atyámnak szolgál, a szent Lelket káromolta. Mert minden olyan ember, aki tiszteletteljesen szolgál Istennek, méltó a szent Lélekre, és aki rosszat mond rá, annak ez nem fog megbocsáttatni. Jaj annak, aki Isten fejére esküszik, még akkor is, ha nem hamis esküt tesz, hanem az igazságot mondja! Mert Istennek, a Magasságosnak, tizenkét feje van. Ő maga az igazság, és nála nincs hazugság és hamis eskü. Menjetek hát, és hirdessétek az egész világon az igazság szavát, te pedig, Bertalan, hirdesd mindenkinek, aki akarja, ezt a titkos szót, és mindazok, akik hisznek benne, örök életet fognak kapni.” Erre Bertalan: „Ha valaki érzékiségből vétkezik, hogyan lesz ez megtorolva?” Jézus így felelt: „Szép dolog, ha a megkeresztelt ember szeplőtelenül

megőrzi keresztségét. Az érzékiség ingere azonban nem szűnik meg. A jól nevelt lénynek az egyszeri házasság felel meg. Mert bizony, mondom neked: Aki a harmadik házasság után még vétkezik, az méltatlan Istenre. Ti azonban mindenkinek hirdessétek, hogy óvakodniuk kell az ilyesmitől. Mert én nem szakadok el tőletek, és nektek ajándékozom a szent Lelket.” És Bertalan az ő színe előtt az apostolokkal együtt felette igen dicsérte Istent, és így szólt: „Dicsőség neked, szent Atya, soha ki nem hunyó nap, felfoghatatlan, gazdag sugarú, neked legyen dicsőség, neked tisztelet és imádás mindörökké! Ámen.”

Forrás: Erich Weidinger: Die Apokryphen. Verborgene Bücher der Bibel Pattloch Verlag, 1990

Fordította: Gromon András